

Nr 155.

Av herr Norman, om ersättning åt förre värnpliktige S. Å. O. Brate i anledning av sjukdom, som yppats under militärtjänstgöring.

Stig Åke Olof Brate, född den 8 maj 1896, inskrevs 1916 som värnpliktig med nr 66 53/1916 och fullgjorde 1916—1917 sin första tjänstgöring vid Int. 4 i Sollefteå. Han insjuknade därunder med värk i högra fotleden och högra knäleden och intogs på regementets sjukstuga med diagnosen tendovaginit. (Bil. 2.) Efter hemförlovingen vårdades han under tiden 6 augusti—8 september 1917 på Norbergs lasarett, varvid hans sjukdom befinns vara knäledstuberkeulos. (Bil. 3.) I maj 1918 inryckte han emellertid till 90 dagars tjänstgöring vid I 18 i Västerås, varunder hans tillstånd ytterligare försämrades under omständigheter, som angivas i ett av fanjunkare J. Leander utfärdat intyg. (Bil. 4.) Efter denna tjänstgöring nödgades han underkasta sig något över två månaders vård å Serafimerlasarettet i Stockholm. (Bil. 5.) Sedan han därefter vistats hemma omkring 4 veckor, mestadels sängliggande, blev han för andra gången intagen på Norbergs lasarett (se Bil. 3) och låg därefter hemma ytterligare en månads tid med gipsat knä.

Under den därpå följande tiden av omkring 3 år till i april 1922 måste Brate tidvis underkasta sig vård på Västerås lasarett och på kustsanatoriet i Barkåkra (Bil. 6.) men var dessemellan i stånd att arbeta. Dock hade han på grund av sin sjukdom måst uppgiva sin förut hysta avsikt att bliva lantbrukare och hade i stället sökt och erhållit anställning som banktjänsteman.

I april 1922 hade sjukdomen tagit sådan utveckling, att Brate måste avbryta allt arbete (Bil. 7) och han begav sig då söderut för att söka vård hos bl. a. den schweiziske specialisten Dr. Rollier, vilken behandlade honom från december 1924 till april 1927 (Bil. 8 och 9). Brate blev därefter så pass förbättrad, att han kunde resa hem och lyckades erhålla tillfällig anställning i bank härstädes. Emellertid förvärrades tillståndet åter och nödvändiggjorde ny behandling av Dr. Rollier. För närvarande befinner sig Brate åter i Sverige. Hans hälsa tillåter honom tillsvidare stillasittande arbete som tillfälligt anställd i en bank i Stockholm. Han är emellertid fortfarande alldeles stel i sitt knä, och något hopp om verklig förbättring synes icke föreligga.

Brate, som tidigare alltjämt hoppats på tillfrisknande, beslöt sig i maj 1926, för att söka av allmänna medel få ersättning för någon del av de

kostnader och förluster, som sjukdomen åsamkat honom. I okunnighet om vilken myndighet han hade att vända sig till, ingav han ansökan här- om till militieombudsmannen, men som svar på denna erhöll han med- delande (Bil. 10), att hans rätt till ersättning gått förlorad genom att an- språk icke väckts inom den tid, som fanns föreskriven i då gällande för- ordning av den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring. Preskriptionsbestämmelsen i denna för- ordning liksom förordningens innehåll i övrigt var förut fullkomligt obe- kant för Brate; ingen hade under hans militära tjänstgöring upplyst honom därom.

Av ovanstående torde framgå, att Brates sjukdom framträtt under militär- tjänstgöringen och att denna måste antagas hava förorsakat eller bidragit till sjukdomen samt att således, om framställning ingivits inom behörig tid, han skulle hava erhållit ersättning enligt 1909 års förordning. Då riks- dagen i ett flertal fall medgivit, att dylik ersättning må utgå utan hinder av förordningens preskriptionsbestämmelser, vågar jag föreslå, att samma medgivande lämnas även beträffande Brate.

Här föreligga också mycket ömmande omständigheter. Den långa ar- betsoförmågan och läkarvården hava försatt Brate i en ytterst svår eko- nomisk situation. Ett litet kapital, som han i sin barndom erhållit av sin morfader, har för länge sedan gått åt, och sedermera har han dels fått reda sig med penningar, som hans fader, vilken är lantbrukare, kunnat undvara och låna honom, och dels nödgats skuldsätta sig även på annat håll. Kommunalstämman och kommunalfullmäktiges ordförande i Norberg jämte landsfiskalen i orten m. fl. personer intyga (Bil. 11), att han numera i brist på medel är förhindrad följa sin läkares föreskrifter för att söka bliva var- aktigt arbetsduglig igen.

På grund av vad sålunda anförts, får jag hemställa,

att riksdagen måtte besluta att till förre värnpliktige nr 66 53/16 Stig Åke Olof Brate må — utan hinder därav att framställning om ersättning icke blivit inom den tid som föreskrivits i § 12 av förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under mili- tærtjänstgöring — från beväringssmanskapets invalid- och pensionsfond utbetalas den ersättning, vartill han kan anses berättigad enligt grunderna för nämnda förordning eller nu gällande förordning den 18 juni 1927 i samma ämne.

Stockholm den 21 januari 1929.

David Norman.

Avskrift.

Bilaga 1.

Att banktjänstemannen Stig Åke Olof Brate i Bråfors är född den 8 maj år 1896 i Söderbärke församling i Kopparbergs län, betygar Norbergs församling i Västmanlands län den 19 januari år 1929.

Edvard Boëthius.

Kyrkoherde.

Avskrift.

Bilaga 2.

Enligt begäran intygas härmed att värnpliktige N:o 66 Brate varit sjukskrivnen 1917 $^{26}/_2$ — $^{27}/_2$ för enteritis acuta och $^{12}/_5$ — $^{18}/_5$ 1917 för tendovaginit. Sollefteå den $^{15}/_2$ 1926.

S. Ekvall.

Tjfr. reg.-läk.

Avskrift.

Bilaga 3.

Herr Stig Brate från Norberg har vårdats å Norbergs lasarett från 6 aug. till 8 sept. 1917 för synnorites chron gen. dextr. tubercul. (knäledstuberku-los) samt från 6 nov. till 15 nov. 1918 för samma åkomma, intygas Norberg $^{17}/_2$ 1926.

A. Karlow.

Lasarettsläkare.

Avskrift.

Bilaga 4.

Härmed intygas, att värnpliktige Stig Brate vid sin ankomst till Västmanlands regemente våren 1918 företedde ett av läkare utfärdat intyg, utvisande att Brate på grund av ett sjukt knä måtte skonas från all ansträngande tjänstgöring. Av vederbörande befäl beordrades Brate det oaktat till köks- och förrådshandräckning, vilken oftast utgjordes av transporter mellan och till olika förrådsrum. Denna tjänstgöring var synbarligen för ansträngande för Brates sjuka knä. Hans sjukdom synes avgjort förvärrad sedan han som bärare deltagit vid transport av ett större köttparti, som för lagring transporterades ned i regementets källare.

Stockholm den 20 december 1928.

Justus Leander.

Fanjunkare, Kvikksund.

F. d. köksföreståndare vid Västmanlands Reg.

Avskrift.

Bilaga 5.

Med stöd av vederbörande journaler intygas härmed, att Stig Olof Brate vårdats härstädes år 1918, dels $^{10}/_8$ — $^{1}/_{10}$ å kirurgiska kliniken under diagnos polyarthrits rheumatica chron., dels $^{2}/_{10}$ — $^{12}/_{10}$ å medic. kliniken under diagnos gonitis rheumatica dxt.

Alf Westergren.

1:e amanuens.

Avskrift.

Bilaga 6.

Härmed intygar jag på begäran, att herr Stig Brate behandlats av mig för tuberkulos i ena knäleden under tiden 20 maj—10 okt. 1921.

Ernst Lindahl.

Överläkare vid kustsanatoriet.

Avskrift.

Bilaga 7.

Undertecknade intyga härmed på heder och samvete, att herr Stig Brate från Bråfors i Norbergs socken på grund av tuberkulos i sitt högra knä varit oförmögen att utföra sitt vanliga eller annat verkligt arbete under tiden från och med den 25 april 1922 till december 1923.

Bråfors, Fagersta d. $21\frac{1}{5}$ 1926. Allm. Sahlgrenska Sjukh., Gbg. $25\frac{1}{5}$ 1926.

Olof Karlsson.

Gertrud Segerström.

Avskrift.

Bilaga 8.

Déclaration médicale.

Je soussigné déclare que M. Stig Brate est en traitement à Leysin depuis une année et demi environ pour une tuberculose du genou.

D. A. Giangne.

Med. diplomé federal.

Avskrift.

Bilaga 9.

Aerztliches Zeugnis.

Der unterzeichnete Arzt bescheinigt hiermit, dass Herr Stig Brate, geb. 1896, vom 10. Dezember 1924 bis zum 30. April 1927 in hiesiger Behandlung sich befand, wegen einer Gonitis dextra. Patient war bis Mai 1926 völlig bettlägerig, nach welchem Zeitpunkt er mit Hilfe von Krücken gehen konnte. Während des Aufenthalts in Leysin war Herr Brate gänzlich arbeitsunfähig.

Leysin, den 13 August 1927.

A. Rollier.

Avskrift.

Bilaga 10.

Till värnpliktige nr 66 53/1916 Stig Brate.

I skrivelse till mig den 29 sistlidne maj har Ni anhållit om ersättning med 6 kronor om dagen från den 1 maj 1922 för de penningutlägg, som förorsakats Eder för vård av sjukdom, ådragen under militärtjänstgöring vid indententurkompaniet i Sollefteå år 1917 och under krigstjänstgöring vid Västmanlands regemente år 1918.

Med anledning härav meddelas Eder följande.

Vid nu ifrågavarande tidpunkt gällde enligt kungl. förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militär-

tjänstgöring, att viss ersättning kunde utgå för under sådan tjänstgöring ådragen sjukdom för tid, varunder underhåll och vård icke åtnjötes genom militär myndighets försorg, men att rätt till dylik ersättning skulle vara förverkad, därest ej framställning om ersättning gjordes inom två år efter det skadan yppades.

Av denna författningsbestämmelse torde Ni finna, att den av Eder i skrifvelsen till mig gjorda framställningen icke kan föranleda någon åtgärd från vederbörande myndighets sida. Ärenden om ersättning av ifrågavarande slag handläggas icke av militieombudsmannen. Edra vid skriften fogade intyg återgå härjämte.

Stockholm den 5 juni 1926.

Gunnar Bendz.

/ Sture Centerwall.

Avskrift.

Bilaga 11.

Härmed intygas, att herr Stig Brate genom sin långvariga och dyra sjukdom råkat i en mycket svår ekonomisk situation, och att han i brist på medel är förhindrad att i fortsättningen följa sin läkares föreskrifter för att bli arbetsduglig igen. Utom den hjälp, han av sina föräldrar kunnat erhålla, har han även tvingats att vid olika tillfällen upplåna medel för sin hälsas vårdande, för vilka han nu häftar i skuld. Vi anse därför, att ömmande omständigheter föreligga att bifalla hans till Konungen ingivna ansökan.

Norberg den 21 jan. 1928.

Ax. Axfeldt.
Nämndeman.

Gust. Forsling.
Nämndeman.

J. C. Johanson.
Kommunalkamrer.

G. B. Kekonius.
Landsfiskal.

Ernst S. Nilsson.
Komst. ordf.

Axel Alsén.
Kommunaln. ordf.